

3 reuniuni conexe (descrise mai jos). Cei 93 de invitați (unii au revenit cel puțin o dată) au provenit din România (majoritatea), Armenia, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Franța, Germania, Israel, Marea Britanie, Republica Moldova, Spania, Statele Unite, Turcia, Ungaria. Ultima întâlnire înainte de pandemie a fost **LX: Jazz, cultură, libertate**. Virgil Mihaiu în dialog cu Sorin Antohi (25.02.2020). Trei întâlniri anunțate au fost anulate. Una, cu Mihai Spărișu, nu mai poate fi reprogramată...

LXI: Democrația liberală în criză. Aurelian Crăiuțu în dialog cu Sorin Antohi (20.06.2022). **LXII: Opera și viața. Priviri retrospective și prospective.** Sorin Alexandrescu în dialog cu Sorin Antohi (4.10.2022).

În pregătire: **LXIV:** 28.10.2022, 18:00. *Imaginarul social.* Corin Braga în dialog cu Sorin Antohi. **LXV:** 1.11.2022, 18:00. *Ioan Petru Culianu and the History of Religions.* Giovanni Casadio talks to Sorin Antohi. **LXVI:** 11.11.2022, 16:00. *O meta-știință a Omului Nou? Întoarcere în România anilor 1940-1970.* Marius Turda în dialog cu Sorin Antohi. **LXVII:** 22.11.2022, 18:00. *Populismul. Idei, ideologii, acțiuni.* Michael Shafir în dialog cu Sorin Antohi. **LXVIII:** 6.12.2022, 18:00. *Noica. După 35 de ani.* Andrei Pleșu în dialog cu Sorin Antohi.

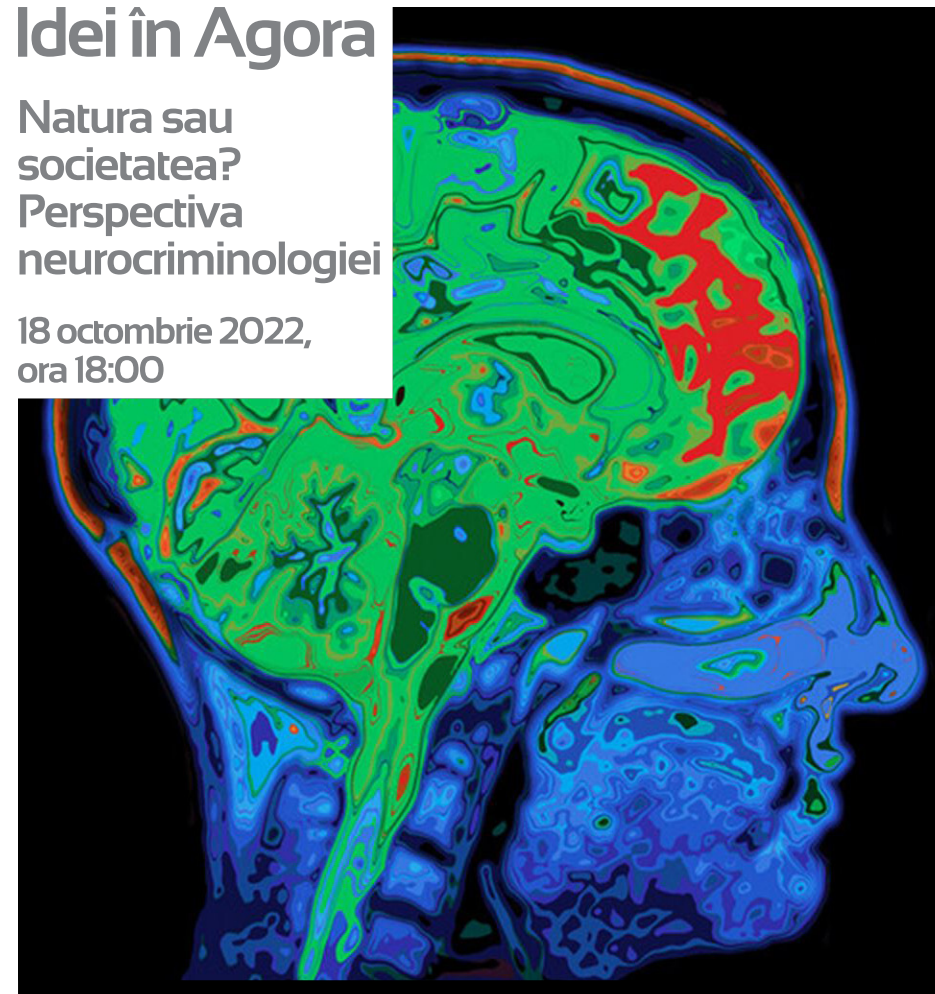
În afara seriei, dar legat de ea, au avut loc: *România Mare 2.0. De la insula de latinitate la arhipelagul global*, conferință organizată Sorin Antohi (23-24.11.2018); Royal Colloquium IV, *From Dystopia to Posthistory*. Conveners: Sorin Antohi and Gregory Claeys (23.06.2019); *The Museum of the Future / Muzeul Viitorului / Museum der Zukunft*. Public debate. Volker Rodekamp, Anselm Hartinger, Adrian Majuru. Moderator: Sorin Antohi (3.10.2019). Evenimentele au fost transmise și arhivate la adresele menționate mai sus.

Idei în Agora

Natura sau societatea? Perspectiva neurocriminologiei

18 octombrie 2022,
ora 18:00

Jean-Jacques Askenasy
în dialog cu
Sorin Antohi

Casa Filipescu-Cesianu
Calea Victoriei nr. 151

Eveniment organizat de
Primăria Municipiului București
prin Muzeul Municipiului București.

Intrarea liberă.

LXIII

Natura sau societatea?

Perspectiva neurocriminologiei

Jean-Jacques Askenasy în dialog cu Sorin Antohi

Casa Filipescu-Cesianu, Calea Victoriei 151

18 octombrie 2022, ora 18:00

Jean-Jacques Askenasy revine la Idei în Agora la patru ani și o lună de la dezbateră cu Gabriel Andreescu și cu mine despre continuitățile între regimuri politice teoretic ireconciliabile; atunci am pornit de la istoria apartamentului său furat de comuniști și re-furat de post-comuniști (*De la partidul-stat la statul de drept: tranziția ca moștenire*, 18.10.2018). De data aceasta, dialogul nostru este inspirat de cea mai recentă apariție editorială semnată de Jean-Jacques Askenasy ca savant și clinician: un manual de neurocriminologie (v. mai jos datele bibliografice).

Neurocriminologia este un câmp interdisciplinar de dată recentă, în care se întâlnesc progresele neuroștiințelor -- datorate în bună parte perfecționării spectaculoase a tehnologiilor de observare în timp real a funcționării creierului - și presiunea socială asupra sistemelor de justiție pentru a-și depăși dilemele moral-juridice tradiționale, bazate pe o altă vîrstă/paradigmă a științei și societății. Neurocriminologia încearcă să readucă factorii biologici în centrul deliberărilor care duc la sentințe legale, după lungi decenii în care accentul s-a pus aproape exclusiv pe factorii sociali, psihologici, culturali, istorici, de mediu etc. De exemplu, dacă Lombroso, frenologia și în general ideea că tendințele criminale ar fi înăscute au fost radical criticate și respinse ca forme de pseudo-știință rasistă și clasistă, neurocriminologia de astăzi arată clinic faptul că înclinația către crimă poate fi moștenită.

Pentru mine, neurocriminologia readuce în discuție străvechea distincție dintre natură și societate în analiza cauzalității faptelor (și gândurilor, emoțiilor etc.) umane. Distincția e rezumată de formula anglofonă *nature vs. nurture*, relansată de Francis Galton și, astfel, condamnată odată cu condamnarea eugenismelor secolelor XIX-XX. Această sentință ar trebui revizuită prin eliminarea argumentării regresive potrivit căreia tot ce se întâmplă azi e determinat de ieri (formula clasică: *post hoc ergo propter hoc*, un fel de *path dependency* extremă).

Sorin Antohi

Jean Jacques Askenasy (n. 1929) este profesor de Neurologie al Facultății de Medicină Sackler și al Facultății de Drept de la Universitatea din Tel Aviv. A fost elev la Paris și Craiova, a studiat Medicina la Timișoara și Cluj, și-a luat doctoratul la București. S-a perfecționat după emigrare în Israel, la New York și Paris. A părăsit România în 1972, dar revine

frecvent aici din anii 1990. Este membru în (conducerea a) numeroase societăți internaționale, comitete editoriale și asociații de profil, a primit decorații, premii și distincții în mai multe state. Membru de onoare al Academiei Române. Specialist cu reputație internațională, cu o practică clinică vastă (pacienții săi de toate naționalitățile și confesiunile sunt și oameni săraci, și milionari; și militari răniți, și președinți de stat etc.) și o carieră savantă îndelungată, a publicat în cele mai importante reviste medicale, semnînd și numeroase cărți de biosemiotică, despre somn, creier, violență și conștiință, teoria relației cunoaștere-conștiință, memorii, publicistică etc. Cele mai recente două cărți apărute în România: un dialog cu Sorin Antohi (*Oameni și patrii. Istoriile și geografiile identității*, Polirom, 2021) și un manual de neurocriminologie (*Handbook of Neurocriminology*, RAO, 2022). Mai multe la www.Jean-Askenasy.com.

*

Sorin Antohi (n. 1957) este istoric al ideilor, eseist, traducător. Membru în Academia Europaea. Mai multe informații la www.sorinantohi.org.

*

Idei în Agora este un program dedicat analizei spiritului public. A fost inițiat în 2017 de Sorin Antohi și este susținut de Adrian Majuru. Realizat de Muzeul Municipiului București, în parteneriat cu Asociația Orbis Tertius / A Treia Lume. Întâlnirile au format diferite (dialoguri, conferințe, colocvii, seminarii, debateri publice etc.), propunând un dialog între curente, mișcări, personalități, viziuni despre lume, teorii, ideologii. Evenimentele sunt filmate și transmise pe YouTube la https://www.youtube.com/channel/UCv5R2xEgA_M5nzwIUgl8kcQ. Arhiva se găsește la www.sorinantohi.org și <http://muzeulbucurestiului.ro/idei-in-agora.html>. V. și <https://www.facebook.com/IdeiiinAgora/>.

Programul a început pe 21 iunie 2017, cu un dialog între Gregory Claeys și Sorin Antohi, *Marx and Marxism: Utopia, Dystopia, History*. Până ce pandemia a suspendat seria, au avut loc 60 de evenimente Idei în Agora și